

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מטרות החינוך - עבר והווה - 34419

תאריך עדכון אחרון 08-09-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): טל גלעד

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: tal.gilead@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

נבחן תפישות מגוונות ומתחרות של מטרות החינוך כפי שהן היו מיוצגות בנקודות זמן שונות בהיסטוריה. נדון בשאלות: מהי מטרה חינוכית? מהן מטרות החינוך המוסרי? מהן המטרות החברתיות של החינוך? האם רצוי שהחינוך ישרת מטרות כלכליות? מה הקשר בין מטרות החינוך ויעדיה או ערכיה של המדינה? מה לפסיכולוגיה ולמטרות החינוך? ועוד.

מטרות הקורס:

להכיר לתלמידים את עולם המחשבה החינוכית דרך עיסוק במטרות החינוך. לספק לתלמידים כלים לחשוב באופן ביקורתי על מטרות החינוך. לתת לתלמידים כלים בסיסיים לערלכת מחקר תיאורטי בתחום החינוך.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

התלמידים יכירו את הדיון האקדמי הנוכחי בנוגע למטרות החינוך. התלמידים יהיו מסוגלים לחשוב באופן ביקורתי על מטרות החינוך בימנו. התלמידים יהיו בעלי ניסיון בסיסי בכתיבת עבודות תיאורטיות בתחום החינוך.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: מידה מסויימת של הוראה פרונטלית. דיונים בכיתה. קריאה צמודת טקסט. מצגות של התלמידים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- (1) מטרות החינוך - ניתוח קונספטואלי
- (2) ההיסטוריה של מטרות החינוך.
- (3) המציאות העכשווית
- (4) מטרות החינוך של הפרט
- (א) חשיבה ביקורתית
- (ב) אוטונומיה
- (ג) רווחה
- (5) מטרות החינוך החברתיות
- (א) הון אנושי
- (ב) הון חברתי
- (ג) לכידות חברתית
- (ד) צדק חברתי
- (6) מבט על מטרות החינוך במסמכי מדיניות

חומר חובה לקריאה:

- אבינון יוסף, (2002), מטרות וערכים בחינוך – מושגים בדיון חינוכי, קריית ביאליק: , עמ' 9-26
- לם צבי, (1973), ההגיונות הסותרים בהוראה – מבוא לדידקטיקה, מרחביה: ספרית הפועלים, עמ' 151-164
- דיואי גון, (1916), דימוקראטיה וחינוך – מבוא לפילוסופיה של החינוך, תרגום: הלמן י. ה., (1969), ירושלים: מוסד ביאליק, עמ' 82-90
- פוסטמן ניל, (1998), קץ החינוך – הגדרה מחודשת למטרות בית הספר, תל אביב: ספריית הפועלים, עמ' 12-38
- אבירם רוני, (1999), לנווט בסערה – חינוך בדמוקרטיה פוסט מודרנית, תל אביב: מסדה, עמ' 73-115
- גוטמן אימי (2002), חינוך דמוקרטי, תל אביב: ספריית הפועלים, עמ' 32-51
- לם צבי, 'חשיבה ביקורתית כמטרה בחינוך – מעין מבוא', בתוך: הרפז יורם, (1996), חינוך לחשיבה ביקורתית, ירושלים: מאגנס, עמ' 20-36
- שיינברג שילה, (2008), 'האם אנו עדין זקוקים למושג האוטונומיה האישית בחינוך? מבוא ותזה', בתוך: שיינברג שילה (עורכת), אוטונומיה וחינוך: היבטים ביקורתיים, תל אביב: רסלינג, עמ' 11-39
- בלום אלן, (1989), דלדולה של הרוח באמריקה, תל אביב: עם עובד, עמ' 23-45
- ברובאכר, ס. ג., (1965), בעיות החינוך בהתפתחות ההיסטורית, תל אביב: יחדיו, עמ' 96-120 (כלכלה).
- כוח המשימה הלאומי לקידום החינוך בישראל, (2005), התכנית הלאומית לחינוך, עמ' 3-56

חומר לקריאה נוספת:

- שלום גרשם, 'שלושה טיפוסים של יראת-שמים יהודית', בתוך: שלום גרשם, (1975), דברים בגו – פרקי מורשת ותחיה, תל אביב: עם עובד, 541-556
- סימון עקיבא ארנסט, 'אידיאליזם ומטרות בחינוך', בתוך: סימון עקיבא ארנסט, (1982), הזכות לחנך – החובה לחנך, ירושלים: ספריית הפועלים, עמ' 55-81
- בריטר קרל, 'תחליפים מוסריים לחינוך', בתוך: טכסטים במחשבת החינוך, עמ' 174-217
- שלסקי שמחה, (2000), 'מין אחר – חינוך אחר?', בתוך: שלסקי שמחה (עורכת), מיניות ומגדר בחינוך, תל אביב: רמות, עמ' 7-22
- וייט גון, (2001), החינוך וקץ עידן העבודה, תל אביב: מסדה.

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות:

אין